

No 12

Utgiven av Svenska Folkförbundet.
Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.
UTKOMMER ALLA ONSDAGAR

27 mars

“Han lever och du leva skall“.

Jesus lever! Påskevangeliet är ett budskap om uppståndelse och liv. Jesus tågar fram som en segerfurste. Han är herre över döden och förgängelsen. Han är mäktig att säga till oss människobarn: “Jag lever och I skolen leva!“

Livet är en oavbruten kamp mellan gott och ont. Av de många onda krafter, som vilja draga människan nedåt, äro de syndiga tankarna och begären inom oss, och de falska vännerna, ofta i fårakläder, som närma sig utifrån, de farligaste.

Huru många hava icke fallit offer för dessa och sedan fått släpa sig fram som syndens och lastens olyckliga trälar, utan samsvetsfrid och livsglädje. För sådana ter sig framtiden dystert och mörkt. Andra hava ej någon särskild anledning att göra sig förebräelser, men känna sig dock mycket osäkra vid tanken på framtiden. Den tredje kategorin är varken kall eller ljum och bryr sig ej om att tänka på livets gåtor. Sådana bära slö- och likgiltighetens prägel.

Huru finna livets sanna lycka, glädje och frid? Detta lär oss påskevangeliet där vi möta Jesus personligen. Han kommer till oss med tröst och hopp, med löfte om hjälp och vägledning. Vilket härligt möte! Vilken glädjedag i ett människoliv, då man möter Jesus i hjärtat. Då är tron ej något yttre formväsende utan en praktisk kristendom, som förnimmes även i vår omgivning, i församlingen, i samhället. De yttre religionsformerna få då ej stå hindrande i vägen, då man samlas att utföra gemensamma uppgifter, och lösa de

frågor, som föra mänskligheten mot ljus och lycka.

Må detta påskbudskap även höras tydligt och klart i våra Estlands-svenska bygder och sprida ljus och glädje i hem och hus, ja, i varje enskilt bröst. Må den sanna tron förena alla till en syskonring, som ej brytes av annalkande yttre stormar, ty den som för tröstar på Jesu ord och vandrar i hans gemenskap

“Ej när förgänglighetens svall
Han lever och du leva skall!“
H. P.

„Många bäcker små göra en stor å.“

Det är ett gammalt ordspråk, som kan tillämpas esomoftast. Under de stundande riksdagsvalen behöva vi många, många „bäckar små“, som rinna åt samma håll. Och det är våra svenska väljare, som alla måste hjälpa till för att det skall bli en „stor å“, så stor, m. a. o. ett så stort antal röster för det tysk-svenska valblockets kandidatlista, att även en svensk man kommer med i riksdagen. I Vik och Harrien ha svenskarna, som bekant, uppställt rent svenska listor med svenska kandidater. Endast på dessa svenska listor ha väljare, som anse sig vara svenskar och vilja befrämja den svenska saken, att rösta. Den som icke vill rösta för att få in en svensk kandidat, måste nästan anses som svenskhetens förrädare. Varje sunt förnuft säger, att om de svenska rösterna splittras hit och dit, så försvagas vi, och den handfull svenska rös-

Med anledning av påskhelgen utgives nästa nummer av Kustbon först efter två veckor.

ter som gå åt olika håll, har inget parti någon nytta av. Vår styrka ligger endast i enighet. Då kunna de många små bäckarna göra någon nytta.

Må därför alla svenskar se upp och sträva åt ett håll samt icke låta narra sig av främmande locktoner. Man kan efterapa vännens röst, men ändå icke vara någon vän. Under valtider göra de olika partierna sitt bästa, ofta t. o. m. med list, för att genom fagra ord fånga valboskap, som man säger. Mången fastnar naturligtvis också i maskorna. Men våra svenskar borde vara ståndaktiga och icke avfalla. Den svenska fronten får icke genombrutas.

Kärslätt folkskola.

(Vormsö.)

Kärslätt folkskola firade för något mer än ett år sedan sitt 50-års jubileum. Med anledning därav har någon till tidn. „Allsvensk Samling“ nr. 4 d. å. insänt en kortfattad artikel jämte fotografi av skolans förste lärare, den hederwärde Johan Hammerman, och av skolbyggnaden.

I denna artikel beskrives skolan såsom varande den äldsta i hela Svensk-Estland. Detta anförande grundar sig såväl på platsen som på skolhuset, vilket möjligen är det äldsta skolhuset, ty det daterar sig från år 1877. Föröfrigt är det ju välkänt för alla, att de egentliga grundläggarna av

de allmänna folkskolarna här i svenskbygderna voro de intensiva lärarna — missionärerna Österblom och Thoren. Den senare öppnade år 1873 ett seminarium för utbildande av folkskollärare. Österblom på Vormsö begynte sin skolverksamhet på herrgården i ett särskilt hus, som kallades härbärgen. Detta blev också ett härbärge för den första folkskolan samt tjänade även andra evangeliska mål här på ön.

Österblom lever ännu i tiden; han har blott något över åtta korta år kvar till hundra-årsdagen. När han inte den, så ser han då dessförinnan den eviga dag, som ej går ned i natten.

Dock må ej heller de allra tidigaste skolundervisningsförsöken helt förbises. Sådana gjordes av kantor Johan Söderström samt av pastorerna Petersen och Nordgren.

Skolan såsom allmän är icke en liten eller ringa sak, utan den är platsen näst hemmet, där barnen, vårt blivande folk, få inhämta kunskaper och där de få lära sig fullgöra livets allra första plikter.

Jag rubricerade min artikel „Kärrslätt folkskola“, därför må jag även försöka något illustrera densamma. Nämnda skolhus är tills dato öns största och vad utseendet vidkommer kan det väl jämföras med de övriga. Heder åt de gamle, som redan den tiden kunde lägga i dagen ett så stort lag för den allmänna, goda saken, folkskolan. Detta är ett bevis för, att folkets blick då redan varit öppen för tingen. Frånsett alla tidsenligheter nu jämföra vi det i tanken med den tidens boningshus, av vilka de allra flesta ännu voro rökstugor, så talar det för sig självt. Sin plats fick skolhuset i skogsbyn, där de bevingade sångarna från tidigaste morgonstund till kvällens sena timma höja natuens stämning med sina toner. Men med åren, som gått, har som överallt en förändring inträtt. Skolhuset står icke längre ett ensamt hus i skogen utan utgör nu i stället en medelpunkt bland välbyggda stugor, som med åren tillkommit. Omgivningen gör ett harmoniskt intryck. Bland dessa, som här med liv och lust nedslagit sina bopålar, finnas även sådana, som färdats vida, men likväl ser det ut, som om hemmets

lilla vrå vore den mest älskade platsen i hela den vida världen.

A. L—m.

Ur den estniska Pressen.

Med anledning av de stundande valen hålla partierna nu på att med alla medel nedgöra varandra. Partiorganen vimla vanligen av ord och uttryck, som en anständig människa rodnar att höra. Även inom partierna själva råder nu även ofta en stor oenighet, som vittnar om avundsjuka och inre förfall.

Detta är också anledningen till att många partier gå till valen i samma distrikt med parallella kandidatlistor. Även det kristliga folkpartiet har starkt besmittats av en sådan oenighetens anda.

För någon tid sedan skrev en av partiets ledande män, W. Linnamägi i tidskriften „Kr. Perikonnalet“ (Kristliga Familjbladet) en längre artikel, i vilken han bevisar partiets svaghet, då det huvudsakligen blott söker idka egna personliga intressen, d. v. s. få någon ministerpost, om man ock samtidigt säljer sin förstfödsörätt för en grynvälling, d. v. s. för risbuntar. Förklaringen är att 39 församlingar komma att få bränsle i form av torv och riskvistar.

En liknande uppsats av samma författare har nu nyligen upprepats i agrartidningen „Kaja“.

I sitt svar till den förstnämnda tidskriften vilja partiets andra ledare bortresonera dessa förebräelser och påpeka nyttan som partiet fått, isynnerhet genom den understödsfond, 3 miljoner cent, som kommer att tillfalla kyrkorna som ersättning för registreringsarbetet. Denna summa som utgör en del av nybyggarfonden, skulle bliva en pensionsfond för prästerna.

Anmärkas må att även denna pensionsfond, avsedd för de ev. lutherska prästerna, nu även väckt ont blod och motvilja icke blott hos andra trossamfund utan även hos kyrkoämbetsmännen, som förbigåtts.

Enligt „Pävaleht“ hava några församlingar förbjudit sina själasörjare att bedriva politik och fordra, att de i så fall må lämna sin prästtjänst.

Enighet.

S. O. V:s ungdomsavdelning.

„Enighet“ kallas en liten nybildad ungdomsavdelning till S. O. V. Den startades den 3 januari d. å. i Reval. Den vill samla den något äldre svenska skolungdomen härstädes till nyttig sysselsättning. Det är ungdomar, som tidigare gått i Revals svenska skola och nu besöka andra skolor, som utgöra medlemmarna. „Enighet“ vill vara nämnda ungdomars, som annars skulle få gå var och en åt sitt håll, föreningsband, och denna sin uppgift har föreningen hittills fyllt med god framgång.

Ungdomsavdelningen har under fru H. Wichmanns ledning bildat ett folkdanslag, som samlas ett par gånger i veckan för inövande av svenska folkdanser. Man samlas naturligtvis på Riddaregatan 3 till nämnda övningar, och där går det livligt till.

Lördagen den 6 april har „Enighet“ fest i ryska skolans lokal på Ryssgatan 15. (Se närmare därom i annonsen!), och hoppas vi då på god anslutning. Programmet kommer att bli mycket trevligt. *Utomstående.*

Redovisning.

Till förmån för S.O.V:s ungdomsavdelnings danslag har genom fru H. Wichmann insamlats 60 kronor till folkdräkter:

G. Reuterskiöld	Kr. 10: —
E. Hartman	„ 20: —
Stening	„ 5: —
Sundström	„ 5: —
Gustafson	„ 5: —
Hj. Christenson	„ 10: —
de Verdier	„ 5: —
	<u>Kr. 60: —</u>

Till de vänliga givarna frambäres ett hjärtligt tack.

Bidrag emottagas ännu med tacksamhet, emedan det ännu är ett stort tomrum till slutsumman, vilken utgör 240 kronor. Denna summa åtgår till 9 folkdräkter.

„Fredens tragedi“.

Times har nyligen fullbordat publiceringen av finansminister Churchills memoarer. Ur deras sista avsnitt, som är ägnat det nuvarande världsläget, må ett utdrag här återges.

På de bestående skarpa motsatserna mellan segrare och besegrade anlägger Churchill etiketten „fredens tragedi“. Å ena sidan, preciserar han, har man Frankrike med sina fruktansvärda krigsmaskiner, överfyllda arsener och afrikanska reserver, å den andra Tyskland med sin kraftiga ungdom, sin mäktiga intelligens och känslan av tillfogad orätt. Medan Ryssland måste förblöda och England, Italien och Amerika tvungos att bringa enorma offer för att rädda Frankrike från en eljes oundviklig undergång, upplevde Tyskland under det stora kriget ingenting, som kunde föranleda förtvivlan. Nationerna skola inte en gång till enas för Frankrikes räddning.

På tal om Locarno fastslår Churchill, att det allmänna pacificeringsarbetet ännu blott är påbörjat och att världen förly inte må anse sig försäkrad mot ett nytt krig. De tyskfranska motsättningarna äro blott delvis avtrubbade, och över Mellan- och Östeuropa svävar Fredrik den stores och Peter den stores krigiska anda. „Den gamla fiendskapen slumrar ännu i folksjälen. och trumvirvlarna från nya konflikters uppmarsch äro tydligt förnimbara“.

Så Churchill. Samtidigt har även fältmarskalk Robertson, under kriget engelska generalstabens chef, konstaterat att faran för ett nytt krig ingalunda är över. Han erinrar om att världskriget, som krävt tio miljoner människoliv och värden för fyrtio miljarder pund, har skadat segrarna lika mycket som de besegrade och vållat obotliga missförhållanden och oförsonligt hat. Europa är åter ett rustat läger, och fränsett England kosta rustningarna nu stormakterna mer än för några år sedan. Och då de besegrade allttjämt klaga över de absurditeter fredsfördragen påtvungit dem, kan den nu rådande situationen omöjligt i längden bestå.

Som man ser är de två engelska auktoriteternas syn på läget just nu inte särdeles optimistisk. Dessvärre kan den knappast kritiseras. Och det botemedel Robertson rekommendar — sordin på „vissa maktens“ politik, försönlighet och ömsesidigt förtroende — hägrar ju än så länge någonstädes i ett dimmigt fjärran.

(Hbl.)

Biltävlan runt Europa.

Tyska automobilklubben har utfärdat inbjudan till den längsta internationella pålitlighets-tävlan, som hittills förekommit på europeiska landsvägar. Sträckan är 10,000 km. och går från Köln, München, Belgrad, Konstantinopel, Bukarest, Budapest, Wien, Warschau, Königsberg, Reval, Helsingfors, Haparanda, Stockholm, Köpenhamn till Berlin.

Tävlingen skall äga rum nästa år under tiden 10—29 juni. Sträckan Reval — Haparanda skall köras på 48 timmar, Haparanda — Stockholm 54 timmar, Stockholm — Köpenhamn 27 timmar.

I genomsnitt har beräknats en hastighet av 25 km. i timmen.

„Italia“ hade byggts av olämpligt material?

Berlin, 14 mars. I samband med general Nobiles degradering är den förklaring, som prof. Behounek enligt telegram till Vossische Zeitung avgivit under ett föredrag i Prag, av stort intresse. Professor Behounek gjorde gällande, att Italias förolyckande måste tillskrivas användningen av olämpligt material vid luftskeppets byggande. Italia, som en längre tid legat i en öppen hangar på Spetsbergen, blev ävenledes skadad av väderleken, och då skeppet begav sig på sin sista färd, befann det sig i ett tillstånd, som icke var lämpligt för de påfrestningar, för vilka det utsattes. Professor Behounek nämnde dock icke, vem han ansåg vara skulden till att olämpligt material använts och vem, som var ansvarig för att luftskeppet icke iståndsatts före färden.

Stor brand på sockerfälten i Havanna.

Havanna, 15 mars. Meddelandena från mellersta Violeta giva vid handen att sockerskörden där minskats med 75,000 säckar genom branden på sockerfälten. Elden, som erhållit stor spridning

Glad Påsk

Önskas Kustbons alla prenumeranter och gynnare i in- och utlandet.

på grund av den starka blåsten har förstört 32¹/₂ miljon skålpund sockerrör och branden kommer att ej kunna släckas innan regn inträder.

Svenska S:t Mikaelsskyrkan.

Skärtorsdag nattvardsgång för församlingens tysktalande medlemmar kl. 5 e. m.

Långfredagen högmässa kl. 10 f. m.

Efter gudstjänsten kort samtal med barnen samt gratisutdelning av tidningen „Kyrkan och barnen.“

Påskdagen högmässa kl. 1/2 11 f. m.

Annandag Påsk högmässa kl. 1/2 11 f. m.

Annandag Påsk barn gudstjänst kl. 4 e. m.

H. Engström.

F I S K A R E !

ANVÄNDER NI I EDRA MOTOR-
BÅTAR INHEMSKT MOTORBRÄNSLE!

Om ej, så försök vår

TRAKTORBENSIN

(för petroleummotorer)

DÄRIGENOM SPÄRRAR NI PENGAR.

ty den är billig, kraftigare och
mera ekonomisk än petroleum

Estländska Oljeskifferkonsortiet

(Svensk Konsetion)

Tönismägi I. TALLINN Telefon 16

Ungdomsavdelningen till S. O. V. „ENIGHET“
anordnar

FAMILJEAFTON

i ryska privatgymnasiets lokal, Ryssgatan 15,
lördagen den 6 april kl. 7 e. m.

Rikhaltigt program: musik, solosång, folkdanser m. m.
Inträdesavgiften frivillig, minst 25 cent.

Alla välkomna!

Varje praktisk husfru
färgar sitt tyg, garn och kläder etc. endast med
tygfärgerna „STAR“ i paket

med vilka hon bra, billigt och med minsta
möda kan färga hemma.

Vid varje paket finnes en provtråd, som talar för den inne-
liggande färgen, och varje husfru vet således på förhand, huru-
dan färg hon får.

Använd därför endast „STAR“ färger!

56 särskilda färger

Erhållas överallt.

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:

S. Karja tån. 15.

Betald annonsplats

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningskola

Tel. 771-08 Grevturgatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för *Spetsar och Broderier*. — Rikt ur-
jul av *Vadstenaspetsar*. Motiv och *Kragar*. Be-
slällningarå linneutstyrlar. Order till landsorten
expedieras omgående.

BILJETTER med tåg och båt i hela världen
SOVPLÅTSBILJETTER
Hjälp och råd vid PASSVISERINGAR RESGODS-
FÖRSÄKRINGAR MYNTVÄXLING

A.-B. Nordisk Resebureau

Göteborg — Stockholm — Malmö

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejliskeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD
Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

alla variationer erhållas hos varje blomster-
handlare i riket

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DÄMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilspport etc. etc.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget

EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk)11. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING

BRANDFÖRSÄKRING

TRANSPORTFÖRSÄKRING

OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa
sig till över

över hundra millioner cent.

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är!

SHELL
BENSIN OCH
SMÖRJOLJOR

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B

SVEABLÄNDNING

främsta plasten. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag, Gefle.

STORA HOTELLET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.

Post-telegram- & telefonadress: Stora Hotellet,
Linköping Intern. hotellcode. 38 rum med 50
bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbel-
rum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag ar
3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

Aktiebolaget

GESTRIKLANDS YLLEFABRIK JÄRBO

Sporttyger, melerade Filtar,
Vadmal och Korderoj.

Goda kvalitéer och billiga priser.

Jönköpings stads och läns sparbank.

Stiftad 1831.

Huvuakontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor
i Jönköping, Huskvrana, Norrahammar, Små-
lands Taberg.

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

NORRKÖPINGS APOTEKARENS MINERALVATTEN-AKTIEBOLAG

Grundat 1874

Sveriges äldsta Mineralvattenfabrik
Kontor o. Fabrik: Repslagareg. 31,
NORRKÖPING

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG

Telegramadress. Postadress. Telef. UPSALA
EKEBY UPSALA EKEBYBRUK Riks 90 Allm. 92
Kakelugnar, Öppna spislar Väggbeklädnads-
plattor Keramik, Mur- & Taktegel Glasera,
Fasadtegel Dräneringsrör.

SVEDALA

Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränslekrossar för torv, koks och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Rallvagnshjul.
Skottkärrehjul,
Kokillgods,
Stålgjutgods.

Aktiebolaget
Abjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GJUTEBJET. 52, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT CARL JÖNSSON

Postkast 38 REVAL Telef. 1536